

САҢА КИИНЭ

Классиканы буортулаабатылар

// «Дьикти саас» киинэ туһунан санаалар

Аспыт өрөбүллэргэ «Дьикти саас» киинэбэ сырыттым. Классиканы буортулаабатахтар, суруйааччы айымньытыгар болжомтолоохтук сыһаннаспыттар диэн астынан табыстым. Аан дойду киинэтин историятыгар бэртээхэй айымньыны буортулаабыт түгэннэрэ элбэх буолааччы.

Саха киинэтэ сайдан эрэрин бары да билэ-көрө сылдьабыт. Биллэн турар, киинэ устарга биһиэхэ үтүмэн үп көрүллүбэт буоллаба. Ол да иһин киинэ хаачыстыбата араас. Киһи «көрбөтөбүм да буоллар» диир киинэлэрэ бааллар. Дьонго туох да үтүө санааны сахпат, толкуйга түһэрбэт, олоххо куһаҕаны эрэ булан көрдөрөр киинэлэр суох буолбатахтар. Онуоха утаран, саха литературатын кылаан чыпчаала буолбут айымньылары киинэбэ устан, тыннаабымсытан көрдөрөр буоллар, саха дьонугар үтүө бэлэх буолуо этэ диэн санаа урут-уруккуттан баар.

Онон бу «Дьикти саас» – сабалааһын эрэ. Режиссер Никита Аржаков Далан айымньыларынан өссө элбэх киинэ устар бабалаабын, «Тыгын Дархан» айымньытын киинэбэ үйэтитэр сырдык ыраллаабын биллэрбитэ. «Дьикти саас» Василий Яковлев-Далан 85 сааһыгар, айымньы суруллубута 35 сылын көрсө киэн экранга тахсыбыта ордук кэрэхсэбиллээх.

Киинэбэ 70-с сыллар сабаланыылара, тыа сириг көнөн эрэр олобо көстөр. Көрөөччү оччотообу кэмгэ киирэн хаалар, итэбэйэр. Тагастара-саптара, дьылэрэ-уоттара да оччотообу кэмгэ сөп түбэһэр. Ол быыһыгар отучча сылтан соччолоох өнүйбэтэхпит эбит диэн киһи сонньуйар. Сүрүннээн Гассан тапталын туһугар туруулаһыта, Баай Боппуктуун киирсиитэ, оҕолор сыһаннаһара көстөр.

Режиссер сэнэнгэ суоҕу эбэн, сытыырхатан биэрбитэ эмиэ баар. Холобур, Толя Попов Айтаба сыһыана, ардах анныгар Гассаннын охсуһуута, уо.д.а. Бу аныгы олобу кытта тэнгээн көрүү буолар. Билинги кэмгэ үбү-харчыны тангара онгостон үгүү үксээтэ. Ыччат билигин туохха дьулуһарын, кимиэхэ тэнгэһэрин билбэт. Онон ыччат бу киинэни көрөн баран, бэйэтигэр түмүк онгостуон сөп эбит.

Оруолларга АГИКИ устудьуоннара оонньообуттар. Сүрүн герой Гассаны оонньообут Гаврил Менкяровы «ДЕТСАТ» киинэлэринэн билэбит. Кини бу оруолу итэбэтиилээхтик оонньоото. Бары даҕаны дук-дах туттубакка үчүгэйдик оонньообуттарын бэлиэтиэххэ наада.

Бу кэннэ саха тыллаах барыта бу киинэни классика курдук көрүүн наада эбит диэн түмүккэ кэллим. Киэн аранҕа тахсан, бары киинэ театрдарыгар көстүбэтэбэ, үчүгэйдик ырытыллыбатаба хомолтолоох.

Ангелина ВАСИЛЬЕВА.